

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky **vo veci starostlivosti súdu o maloletú E. H.H.**,
bývajúcu u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny
v N., dieťa rodičov matky – E. H.H. a otca - M. H.H., zastúpeného Mgr. E. B., advokátkou so
sídлом v B., o návrhu otca
na zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 3 P 165/2010,
o dovolaní otca M. H. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. mája 2011,
sp.zn. 7 CoP 38/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Námestovo rozsudkom z 8. februára 2011, č.k. 3 P 165/2010-100 návrh otca na zníženie výživného k maloletej dcére zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že naposledy o výživnom na maloletú E. bolo rozhodované rozsudkom Okresného súdu v Dolnom Kubíne č.k. 8 C 8/2006-43 zo 7. júla 2006 (v rozvodovom konaní), v ktorom maloletá E. a maloletý M. boli zverené do osobnej starostlivosti matky a na základe rodičovskej dohody sa otec zaviazal platiť výživné na maloletú E. vo výške 5 000,- Sk mesačne a na maloletého M. vo výške 7 000,- Sk mesačne. V tom čase bola matka nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, poberala podporu v nezamestnanosti vo výške 3 800,- Sk mesačne a otec bol zamestnaný, podľa jeho výpovede vykazoval príjem 41 000,- Sk mesačne. Vykonaným dokazovaním zistil, že v súčasnej dobe došlo k zmene pomerov na strane maloletej, ako aj na strane obidvoch rodičov. Zistil, že matka je v súčasnej dobe v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 12. decembra 2009 a nepoberá dávky v hmotnej núdzi, ani iný príjem a otec uzavrel ďalšie manželstvo, z ktorého sa 14. mája 2010 sa narodila dcéra M. H.. Pokiaľ sa jedná o pracovné zaradenie otca uviedol, že tento dokladoval, že je zamestnaný v spoločnosti B., s ktorou má

uzavretú pracovnú zmluvu na dobu neurčitú od 13. marca 2008 so mzdovým dojednaním 15 000,- Sk (497,90 eur) za mesiac. Otec okrem toho pracuje aj doma, brigádnickou činnosťou dosahuje príjem od 100 do 300 eur mesačne. Konštatoval, že aj keď deklarovaný príjem otca je nižší, ako v čase posledného rozhodovania, vzhľadom na jeho vzdelanie a pracovnú prax v predchádzajúcom období považoval za zrejmé, že tento môže dosahovať príjem (v oblasti informácií a komunikácií) vo výške 1572 €, minimálne však vo výške 1 000 € mesačne (vychádzajúc z prehľadu platu z internetového portálu). Uzavrel, že je v reálnych možnostiach otca maloletej naďalej platiť výživné na maloletú E., ktorej výdavky z dôvodu, že je vo veku adolescentnom, musia byť rádovo vyššie ako výdavky na jeho 9-mesačnú dcéru, o ktorej sám uviedol, že predstavujú výšku 195 €. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie otca maloletej rozsudkom z 25. mája 2011, sp.zn. 7 CoP 38/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. V zhode s výsledkami konania pred súdom prvého stupňa konštatoval, že k podstatnej zmene pomerov došlo na strane oboch rodičov, ale aj na strane maloletého dieťaťa. Mal za to, že uzavretím nového manželstva otca maloletej došlo k podstatnej zmene pomerov na jeho strane v tom, že mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej dcére M., ako aj k súčasnej manželke, ktorá je na materskej dovolenke a príjem z pracovného pomeru nedosahuje. Na druhej strane konštatoval, že v podstatnej zmene pomerov došlo aj na strane oprávneného rodiča (matky), ktorá aj napriek snahe získať si zamestnanie v regióne, v ktorom býva, je takáto možnosť obmedzená a krátkodobá, pričom v súčasnej dobe je nezamestnaná a nepoberá ani dávky v nezamestnanosti. V podstatnej zmene pomerov došlo na strane maloletej, ktorá nie len tým, že je vekovo staršia a potrebuje pre seba viac, nastúpila aj na vyšší stupeň školy, s čím súvisia aj zvýšené náklady zo zabezpečenia jej všetkých potrieb súvisiacich s prípravou na budúce povolanie. Poukázal na to, že miera potrieb dieťaťa je závislá najmä od jeho veku, zdravotného stavu, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobov prípravy na budúce povolanie, záľub a záujmov. Uviedol, že pri skúmaní potrieb oprávneného dieťaťa je nutné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce, ale i potreby vyskytujúce sa za dlhšie obdobie prípadne ktoré sa vyskytujú len náhodne (v dobe letných prázdnin, školské výlety apod.). Považoval za potrebné prihliadať aj na skutočnosť, že syn M. ukončil vzdelanie na strednej škole, zo strany otca je podaný návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti a vo vzťahu k tomuto dieťaťu zanikne jeho vyživovacia povinnosť. Vychádzajúc z uvedených skutočností, s prihliadnutím

na okolnosti prejednávanej veci v zmysle podmienok uvedených v § 78 ods. 1 Zákona o rodine v spojení s podmienkami uvedenými v § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, rozsudok

súdu prvého stupňa ako správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletej E. H.. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f) O.s.p. tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené. Poukázal na skutočnosť, že v predmetnom konaní sa domáhal zohľadnenia podstatných zmien na jeho strane, keďže sa mu podstatne znížil príjem, pribudli mu dve vyživovacie povinnosti a úplne prišiel o prácu, pričom súd prvého stupňa odôvodnil svoje zamietajúce rozhodnutie tým, že dovolateľ má dosahovať vyšší ako deklarovaný príjem a odvolací súd konštatoval, že k podstatnej zmene pomerov došlo avšak na strane každého z účastníkov konania, a preto nie je dôvod na zmenu výšky výživného. Mal za to, že pokiaľ súd tieto zmeny len konštatoval, avšak nijako nezohľadnil, založil tým arbitrárnosť rozhodnutia. Uviedol, že nesprávnym rozhodnutím o posúdení pomerov na strane účastníkov konania a nepremietnutím týchto podstatne zmenených pomerov do rozhodnutia súdu bez akéhokoľvek vysvetlenia, je odopretím spravodlivosti a prístupu k súdu. Rozsudok odvolacieho súdu napadol aj s poukazom na skutočnosť, že tým, že odvolací súd vo veci nenariadil pojednávanie a neoboznámil odvolateľa s vyjadrením matky k odvolaniu, ku ktorému mu neumožnil sa vyjadriť, došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Matka maloletej E. H. vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol ako neprípustné.

Kolízny opatrovník uviedol, že sa v celom rozsahu pridržiava vyjadrenia z 3. novembra 2011, doručeného súdu 4. novembra 2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie žalobcu smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.) alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Osobitne však treba zdôrazniť, že podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Uvedené ustanovenie teda vylučuje prípustnosť dovolania žalobcu proti rozsudku o zrušení výživného.

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodlo vo veci upravenej Zákonom o rodine (vo veci zníženia vyživovacej povinnosti otca k maloletej dcére). Nejde o rozsudok v zmysle § 238 ods. 1, ods. 2 ani ods. 3 O.s.p. Nejde ani o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Napadnutý rozsudok nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné, ale práve naopak, znaky rozsudku, v prípade ktorého je prípustnosť dovolania výslovne zákonom vylúčená. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že dovolanie nie je v predmetnej veci procesne prípustné; ako prípustnosť je výslovne vylúčená ustanovením § 238 ods. 4 O.s.p. a o prípad výnimky z neprípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 238 ods. 4 O.s.p. v predmetnej veci nejde.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv

začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Vzhľadom na námietky dovolateľa a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., dovolací súd kládol dôraz na skúmanie tej vady, ktorej existenciu dovolateľ v dovolaní namietal (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Dovolateľ namieta, že odvolací súd porušil princíp dvojinstančnosti konania a princíp predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

Dovolateľ namietal, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, a to z dôvodu, že odvolací súd dospel k záveru, že k objektívnym a vyčísleným zmenám došlo, všetky tieto zmeny nevyhodnotil a nepremietol do rozhodnutia jasným a zrozumiteľným spôsobom. Dovolateľ v súvislosti

s tvrdením tejto procesnej vady konania namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa aj Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (viď napr. nález III. ÚS 119/03-30). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka

konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa s ohľadom na vykonané dokazovanie poukázal (s odvolaním na predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 8 C 8/2006-43 zo 7. júla 2006 o výživnom na maloletú E. H.) na to, že k zmene pomerov došlo, a to na strane otca maloletej (existencia ďalších dvoch vyživovacích povinností a zníženie mesačného príjmu), ďalej na strane matky maloletej (neexistencia žiadneho príjmu) a rovnako aj samotnej maloletej E. H. (adolescentný vek). Súd prvého stupňa následne tieto zmeny zhodnotil a dospel k záveru, že samotné zníženie výšky

mesačného príjmu otca a vznik jeho nových vyživovacích povinností (s poukazom na jeho schopnosti a zručnosti, že je v jeho možnostiach dosahovať vyšší príjem) vo vzťahu k zmene pomerov na strane matky a maloletej, nepovažuje za skutočnosť, ktorá by otca maloletej oprávňovala na zníženie výživného. Samotný fakt, že dovolateľ sa s dôvodmi uvedenými v rozsudku odvolacieho súdu nestotožňuje neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozsudku kladie vyššie citované zákonné ustanovenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že aj odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Aj odvolací súd vzal do úvahy, že k podstatnej zmene pomerov došlo nielen u otca maloletej, ako aj u matky maloletej a samotnej maloletej E. H., a preto návrh na zníženie výživného nepovažoval za dôvodný. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

K uvedenej námietke dovolateľa treba dodať, že táto sa týka skôr hodnotenia dôkazov súdmi, ako nedostatkov ich odôvodnenia. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a) až c) O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods.2, veda druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Podľa názoru dovolateľa mu odvolací súd odňal možnosť pred súdom konať tiež tým, že mu nedoručil vyjadrenie matky maloletej k jeho odvolaniu smerujúcemu proti rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolací súd považuje túto námietku za nedôvodnú.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých prípadoch zdôraznil, že nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní

ako súčasti práva na spravodlivý proces (viď napríklad I. ÚS 335/06). Zároveň ale Ústavný súd Slovenskej republiky pripustil, že v niektorej veci môže byť absencia stanoviska k vyjadreniu k opravnému prostriedku druhého účastníka konania právne irelevantná. O taký prípad ide vtedy, keď súd rozhodujúci o opravnom prostriedku, nezaložil svoje rozhodnutie na vyjadrení k opravnému prostriedku (teda vtedy, keď vyjadrenie k opravnému prostriedku nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku). V náleze z 13. septembra 2011, sp.zn. III. ÚS 296/2011 Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že pokiaľ súd nedoručí účastníkovi konania vyjadrenie protistrany k jeho opravnému prostriedku a táto okolnosť nemôže mať žiaden zásadný vplyv na výsledok konania, takýto postup súdu, aj keď nie je v súlade s procesným kódexom, nemá takú intenzitu porušenia zákona a ústavy, na ktorú by musel ústavný súd reagovať.

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu vyjadrenie účastníka konania k odvolaniu druhého účastníka konania by malo byť poskytnuté na zaujatie stanoviska odvolateľovi vtedy, pokiaľ vyjadrenie k odvolaniu má zásadný vplyv na rozhodnutie dovolacieho súdu. Iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály (opakujúci sa a nikdy nekončiaci) proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania. Podľa názoru dovolacieho súdu by takýto pohľad mohol mať až znaky prílišného právneho formalizmu, odporujúceho materiálnemu chápaniu princípu právneho štátu. Z týchto dôvodov dovolací súd v ďalšom vychádzal z názoru, že odňatie možnosti pred súdom konať nezakladá sama skutočnosť, že odvolateľovi nebolo predložené vyjadrenie druhej procesnej strany k jeho odvolaniu. Pritom zohľadnil aj tú skutočnosť, že predmetom konania bola starostlivosť súdu o maloleté dieťa.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v danom prípade skutočnosť, že vyjadrenie matky maloletej k odvolaniu otca maloletej nebolo doručené druhej procesnej strane, bolo právne irelevantné, lebo predmetné vyjadrenie – ako vyplýva zo spisu (osobitne z obsahu dovolaním napadnutého rozsudku) – nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie dovolacieho súdu o opravnom prostriedku dovolateľa. Z odôvodnenia rozsudku dovolacieho súdu nevyplýva, že by dovolací súd k prijatiu svojich záverov, na ktorých spočíva jeho potvrdzujúci rozsudok, viedlo práve vyjadrenie matky maloletej k odvolaniu otca maloletej, pretože k otázke vztahu nákladov na maloletú dcéru s ohľadom na jej vek, sa vyjadroval už súd prvého stupňa. Preto vyjadrenie dovolateľa, že dovolací súd sa stotožnil s vyjadrením matky o vztahu nákladov maloletej považoval dovolací súd za nedôvodné.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania otca maloletej nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky

dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 O.s.p. písm. a/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. apríla 2012

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová

